

ਮਥੁਰਾ ਦਾਸ ਕੁੰਦਨ ਟੀ ਆਈ ਵੀ. ਥ? ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ
(ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀ.ਜੇ.)

ਦਾ —ਅਨ-ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ 'ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ' ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੀ ਬਾਅਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ—ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ—"ਕੀ ਵਿਕਰੀ-ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਹੈ—ਸ਼ਬਦ 'ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ', ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ/5(1-ਏ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। -ਕੀ, ਮਤਲਬ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਜਿਸ ਤੋਂ ਮਾਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1-ਏ) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ-ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ-ਟੈਕਸ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੱਥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮਾਲ ਨੂੰ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਤੱਕ ਜਾਣ ਤੱਕ ਲੰਘਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ - ਡੀਲਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ- ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 'ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ' ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ। "ਜਿਸ ਤੋਂ ਮਾਲ; (ਅਸਲ ਵਿੱਚ) ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਸਨ" ਜਾਂ "ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਮਾਲ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ)"।

(ਪਰਾ ੪)।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ ਸੇਲ ਟੈਕਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹਵਾਲਾ-ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ।

“ਕੀ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ 1949 ਰੁਪਏ ਦੇ ਬਨਸਪਤੀ ਘਿਓ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਪੁਨਿਆਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1-ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। 1,85,020.20 ਪੈਸੇ ਜਦੋਂ ਉਸੇ ਵਸਤੂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ?”

ਭਗੀਰਥ ਦਾਸ, ਵਕੀਲ ਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਵਕੀਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ।

ਮਹਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ, ਵਕੀਲ ਏ.ਜੀ.-, ਪੰਜਾਬ, Results ਲਈ; ਲਿਖਿਤ
ਨਿਰਣਾ

ਐਸ.ਐਸ.ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀ.ਜੇ

1.ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1-ਏ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਪਰਿਚਿਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਮਾਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਕੁਝ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਮੈਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ, ਵਿਵਾਦ ਹੁਣ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਲਝ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅੰਤਮ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਹ. ਇਸ ਲਈ, ਸਾਪੇਖਿਕ ਸਬੰਧਤਾ ਨਾਲ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ।

2. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਬਨਸਪਤੀ ਘੀ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। 1,85,020.20 ਪੈਸੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਜਨਤਾ ਸੂਗਰ ਕੰਪਨੀ, ਮੈਸਰਜ਼ ਹਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਪ੍ਰਤਾਪ ਫੇਅਰ ਸ਼ਾਪ ਤੋਂ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਮਨੋ-ਪ੍ਰਮਾਣਿ ਗੈਰ-ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਬਨਸਪਤੀ ਘਿਓ ਨਿਰਮਾਤਾ ਤੋਂ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ ਜੋ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਸੀ। ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ, ਅਰਥਾਤ, ਨਿਰਮਾਤਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਗੈਰ-ਰਜਿਸਟਰਡ ਐਡ ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੈਰ-ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਮਾਲ ਵੇਚਿਆ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਫਾਰਮ ST XXII-A ਵਿੱਚ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਗੈਰ-ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰਾਂ ਤੋਂ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਬਨਸਪਤੀ ਘਿਓ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ-ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਤਾਂ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਤੋਂ ਮਾਲ ਖਰੀਦਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹੋਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਐਕਟ' ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (1-ਏ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ: -

“ਕੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1-ਏ) ਤਹਿਤ ਬਨਸਪਤੀ ਘਿਓ ਦੀ 1000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। 1,85,020.20 ਪੈਸੇ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸੇ ਵਸਤੂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ?”

ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਐਸਸੀ ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਏਐਸ ਬੈਂਸ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਜੇ.ਜੇ. ਮੁਲਖ ਰਾਜ ਨਾਮੀ ਅਲ, ਬਜ਼ਾਰ ਗੰਡਾਵਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਬਨਾਮ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੱਕਾ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੋ

(1) (1974) 33 ਐਸਟੀਸੀ 42,

'

ਮਥੁਰਾ ਦਾਸ ਕੁੰਦਨ ਲਾਈ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ
(ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀ.ਜੇ.)

ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਕੇਸ ਸੀ। ਬੈਂਸ, ਜੇ. ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਮੁਲਖ ਰਾਜ ਨੰਦ ਲਾਈ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਪੁਨਰ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਰੱਖੀ। ਐਸ.ਸੀ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ., ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁਲਖ ਰਾਜ ਨੰਦ ਲਾਈ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਬੇਰੋਕ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੱਤਭੇਦ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਤਹਿਤ ਓ. ਚਿਨੱਪਾ ਰੈੱਡੀ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਆਪਣੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਬੈਂਸ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੁਲਖ ਰਾਜ ਨੰਦ ਲਾਈ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।

3. ਜਦੋਂ ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 10 ਨਵੰਬਰ 1978 ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਲਖ ਰਾਜ ਨੰਦ ਲਾਈ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਖੁਦ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸੀਂ ਉਕਤ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਆਉਣ ਤੱਕ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

4. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (1-ਏ) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਹੈ: -

“ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਘੋਸ਼ਿਤ ਮਾਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸਦੀ ਵਿਕਰੀ; ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਅਗਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਗਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਡੀਲਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਅਤੇ ਹਸਤਾਖਰਿਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਰਜਿਸਟਰ ਐਂਡ ਡੀਲਰ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਮਾਲ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਵਿਆਖਿਆ,

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੁਣ ਮਾਮਲਾ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਨਾਲ ਸਿੱਟਾ ਹੋਇਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹੀ ਨੁਕਤਾ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਮੁਲਖ ਰਾਜ ਨੰਦ ਲਾਈ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿੱਧਾ ਉੱਠਿਆ ਸੀ।

(supra., ਜਿਸ ਵਿੱਚ,)t ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

- ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਜ਼ੋਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਬੀੜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੱਥ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮਾਲ ਲੰਘਣਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ, ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ? ਜ਼ਾਹਰਾ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ 'ਤੇ ਸਿਸਟਿੰਗ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮਜ਼ਾਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਧਾਰਨ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਾਲ ਦੀ ਪਛਾਣ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਯਕੀਨੀ ਹੈ, ਵਿਧਾਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ. ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਵਸਤੂ ਦੇ ਉਲਟ ਚੱਲੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1-ਏ) ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ "ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ" ਸ਼ਬਦ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰ ਐਡ ਡੀਲਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ "ਜਿਸ ਤੋਂ ਮਾਲ (ਅਸਲ ਵਿੱਚ) ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ" ਜਾਂ "ਜਿਸ ਤੋਂ ਮਾਲ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ (ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ)। ਸ਼ਬਦ "ਮੂਲ" ਜਾਂ "ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਉਸੇ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਲਈ ਪਰੋਵੀਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਜਾਂ ਉਸ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਰੋਕਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੁਲਖ ਰਾਜ ਨੰਦ ਲਾਈ (2), ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਨਾਲ: - "... ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਾਕੰਸ਼ ਡੀਲਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਮਾਲ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ"

7 (2) (1981) 3 ਐਸ.ਸੀ. ਕੇਸ, 129.

m

ਬਾਬਾ ਬਦਰੀ ਬਾਸ ਬਨਾਮ ਫਾਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਐਮ, ਐਮ. ਪੁੰਛੀ, ਜੇ.)

ਪ੍ਰਾਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੀ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਤਤਕਾਲ

ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਲਕਿ ਦੋ ਗੈਰ-ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰਾਂ ਤੋਂ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰਾਂ ਤੋਂ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਵਾਕੰਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਬਦ "ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ" ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਸਨੇ (ਬਾਅਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਡੀਲਰ) ਮਾਲ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਅਰਥ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ "ਜਿਸ ਤੋਂ ਮਾਲ (ਅਸਲ ਵਿੱਚ) ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ" ਜਾਂ "ਜਿਸ ਤੋਂ ਮਾਲ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ (ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ)"। ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਮਾਣ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਲੇਵੀ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਅਧਿਕਾਰਤ ਬਿਆਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੀ ਸੇਠੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੁਣ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

5. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, iwedrender the answer;1to the'Question; ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਵੇਖੋ (ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 2 ਵਿੱਚ), ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ, ਯਾਨੀ. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ 'ਮਾਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀ ਨਿਆਂਇਕ ਰਾਏ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਆਪ ਹੀ ਚੁੱਕਣਗੀਆਂ।

ਡੀ.ਐਸ. ਤਿਵਾਤੀਆ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਕੇ.ਐਸ. ਟਿਵਾਣਾ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਕੇਐਸ ਤਿਵਾਮਨਾ ਅਤੇ ਐਮਐਮ ਪੁੰਡੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.ਜੇ. '

ਬਾਬਾ ਬਦਰੀ *ਦਾਸ , - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਧਰਮ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 1196 .

26 ਅਗਸਤ 1981

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ (19581 ਦਾ X -ਸੈਕਸ਼ਨ 9(1) -ਪੰਜਾਬ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਕਟ (1887 ਦਾ XVI) -ਸੈਕਸ਼ਨ 4(8) ਅਤੇ 16)- ਦੋਹਲੀਦਾਰ ਆਪਣੀ ਖੋਤੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। - ਦੋਹਲੀਦਾਰ - ਕੀ ਇੱਕ 'ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ' ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ - 'ਵੋਹਲੀ ਕਾਰਜਕਾਲ - ਦੇ ਗੁਣ - ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

-x

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ